

CONTINGUTS ÀMBIT DE LLENGÜES (EXTRACTE) Llengua catalana i literatura

Cicle inicial

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen en el dia a dia, explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament aprenentatge, amb respecte per les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Producció de textos orals memoritzats (cançons, poemes, dramatitzacions) i de producció pròpia (exposicions, explicacions) adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa i amb la utilització de la comunicació audiovisual sempre que l'activitat ho requereixi.
- Interès per expressar-se oralment amb bona entonació i pronunciació.

Escoltar i comprendre

- Comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea i en la vida quotidiana.
- Comprensió de relats audiovisuals com a representació de la realitat, per tal de començar a diferenciar el món real i la seva representació audiovisual.
- Comprensió de textos orals de diferents tipus, formats i mitjans, per obtenir informació i per aprendre.
- Interès i respecte per les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir del text, imatges o esquemes.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.
- Ús d'estratègies de comprensió i interpretació crítica dels missatges audiovisuals adreçats a les nenes i nens de la seva edat (publicitat de joguines i de productes d'alimentació, entre altres).
- Interès pels textos escrits i audiovisuals com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació.
- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir un rètol, un títol d'un llibre, una notícia d'Internet o qualsevol altre text.
- Participació en activitats de lectura col·lectiva.

Escriure

- Composició de textos escrits, que poden tenir el suport d'imatges o esquemes, realitzats en diferents situacions: a) situacions quotidianes de l'aula i l'escola; b) experiències personals i produccions en l'àmbit creatiu (contes, poemes, vivències); c) textos de treball produïts en qualsevol de les àrees curriculars.
- Iniciació en els mecanismes que fan possible el llenguatge audiovisual i en la seva funció expressiva.
- Ús de programari informàtic per escriure textos curts, especialment de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentacions.
- Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.

- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics treballats a classe.

DIMENSÍO LITERÀRIA

- Interès i participació activa en les activitats orientades al foment del gust per la lectura: lectura guiada; ús de l'audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys, dites; ús de la biblioteca d'aula i d'escola i revistes escolars; ús de gravacions i de mitjans audiovisuals, dramatitzacions, entre altres.
- Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper.
- Comprensió a partir d'audicions i comentaris posteriors conjunts de literatura de tradició oral de tot tipus (rondalles, contes, cançons, dites).
- Comprensió dels elements fonamentals d'un relat audiovisual (personatges, espais, accions).
- Comprensió i aprofundiment en el sentit del text, a partir de lectures conjuntes guiades, pràctica d'algunes estratègies lectores i interpretació del llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobriment del ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions, en la lectura individual silenciosa o en veu alta: fer atenció al títol i a les imatges, anticipació, deducció del significat d'un mot, relació amb els seus coneixements, entre altres.
- Lectura en veu alta tot fent atenció a la pronunciació, al to de veu, a l'entonació perquè tots ho entenguin, i adequant l'entonació i el ritme a cada tipus de text.
- Escripció de textos narratius i de caràcter poètic (contes, poemes, endevinalles, refranys, rodolins), basant-se en models observats i analitzats, aprofitant les emocions que provoquen les imatges i altres missatges audiovisuals.
- Coneixement de la biblioteca de centre per adquirir autonomia per a la utilització dels seus recursos.
- Interès per l'elecció de temes i textos i per la comunicació de preferències personals.

CONTINGUTS ÀMBIT DE LLENGÜES (EXTRACTE) Llengua catalana i literatura

Cicle mitjà

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa en interaccions amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula, aportant idees, reflexionant sobre el que diuen els altres, arribant de forma guiada a organitzar un aprenentatge o un tema, respectant les normes que regeixen la interacció.
- Producció de textos orals i audiovisuals (descripcions, explicacions, justificacions, presentacions de temes) amb preparació prèvia utilitzant recursos adequats (to de veu, gesticulació, suports visuals).
- Expressió d'emocions i sentiments utilitzant recursos verbals i no verbals adequats.
- Interès per expressar-se oralment amb pronunciació i entonació adequades a la situació comunicativa.
- Adequació del llenguatge i dels aspectes no verbals de la comunicació a la situació comunicativa..
- Ús d'un llenguatge no discriminatori i respecte per les diferències de gènere.

Escoltar i comprendre

- Identificació i comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, i en la vida quotidiana.
- Comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual i informàtics per obtenir-ne informació i per aprendre, i valoració guiada de la informació que aporten.
- Reelaboració i explicació de manera sintètica d'exposicions que fa alguna persona o bé que s'han escoltat o mirat a través d'algun mitjà audiovisual, informàtic o dels mitjans de comunicació.
- Interès, respecte i audició reflexiva davant les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions escrites més habituals de classe, de la vida quotidiana i dels textos vinculats a continguts curriculars en qualsevol dels formats possibles i de forma conjunta a partir del text, imatges o esquemes que el componen.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura (planificació, anticipació, idea principal, identificació de mots, inferències, relació entre fragments, capacitat d'autocorrecció a partir del sentit global, identificació dels signes de tot tipus que formen part del text).
- Lectura, comprensió i anàlisi guiada d'informacions i relats procedents de documents audiovisuals i de mitjans de comunicació.
- Resposta a preguntes a partir del text la resposta de les quals comporta reelaboració, relació amb els coneixements de cadascú o elaboració d'inferències.
- Ús d'estratègies lectores adequades en la lectura individual silenciosa o en veu alta amb el professorat.
- Interès i curiositat per mirar o llegir contes o llibres de coneixements, però també per llegir qualsevol text que es té a l'abast: un rètol, un avís, un títol d'un llibre, una notícia de diari, una informació d'Internet, entre altres.
- Coneixement del funcionament més bàsic d'una biblioteca.
- Iniciació a cerques d'informació a Internet, utilització de l'hipertext i dels enllaços.
- Interès pels textos escrits com a font d'informació i d'aprenentatge i com a mitjà de comunicació, d'aprenentatges i experiències.
- Sentit crític davant produccions audiovisuals: publicitat, informatius, relats de ficció.

Escriure

- Escripció de textos escrits o audiovisuals senzills produïts en diferents situacions: per narrar, descriure, explicar fets o fenòmens, per fer coses com receptes, entre altres.
- Organització del text per millorar la coherència i la cohesió amb l'ajuda de pautes i utilitzant els coneixements lèxics i morfosintàctics de l'edat.

- Coneixement del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentació que els permeti escriure un text, inserir imatges, fer un esquema en ordinador.
- Utilització de correus electrònics per comunicar-se.
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.
- Aplicació d'un procés reflexiu en l'escriptura de textos: pensar, escriure i revisar.
- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements ortogràfics apresos. Sentit estètic en la seva presentació

DIMENSÍO LITERÀRIA

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de textos, poemes, cançons, refranys o dites; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, gravacions, ús de mitjans audiovisuals o dramatitzacions. Participació en activitats literàries de l'escola i de l'entorn proper.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes refranys; descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Lectura, anàlisi i reconeixement dels elements clau de la narració i de relats audiovisuals adequats a l'edat.
- Ús d'estratègies lectores apreses en altres situacions per a la comprensió en la lectura individual silenciosa o en veu alta, en petit grup o en gran grup.
- En la lectura en veu alta, fer atenció a la pronunciació, al to de veu i a l'entonació perquè tots ho entenguin. També saber que cada tipus de text demana una entonació i un ritme diferent.
- Escriptura de poemes per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records, utilitzant llenguatge poètic: adjectius, comparacions, sentits figurats.
- Escriptura de contes i textos narratius fent atenció a l'estructura d'aquest tipus de text, en què hi ha d'haver una situació inicial, un nus i un desenllaç.
- Escriptura de jocs lingüístics amb paraules, sons, rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).
- Elaboració de missatges creatius i crítics mitjançant associacions d'imatges, i d'imatges i sons. Possibilitat d'associació amb textos escrits.
- Dramatització de contes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos del grup.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció; i dels principals agents de producció d'un relat de ficció audiovisual: director, guió, actors, música.
- Coneixement del funcionament d'una biblioteca per saber on pot trobar llibres adequats a l'edat, i temes del seu interès i utilització de tot tipus de recursos.
- Consulta de biblioteques virtuals per trobar-hi novetats, síntesis de llibres, recomanacions o obres d'un tema o autor determinat.
- Interpretació del sentit de les il·lustracions (colors, tècnica, estil) en referència al text.
- Expressió de les impressions personals d'una lectura i, si cal, adoptar-hi una posició crítica.
- Participació en les converses, debats o presentacions de llibres al grup classe.

CONTINGUTS ÀMBIT DE LLENGÜES (EXTRACTE)

Llengua catalana i literatura

Cicle superior

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Parlar i conversar

- Participació activa i col·laborativa, en interacció amb el grup o mestre en qualsevol situació comunicativa de l'aula i l'escola, tant les referides a gestió, organització, discussió dels problemes que sorgeixen en el dia a dia, explicació de vivències personals, com les derivades de situacions d'ensenyament-aprenentatge, respectant les normes que regeixen la interacció oral (torns de paraula, to de veu, ritme).
- Producció de textos orals i audiovisuals de producció pròpia (exposicions, descripcions de situacions o processos, d'emocions), amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa.
- Exposició de temes de manera ordenada i comprensible, i participar activament en els diàlegs o debats, aportant i defensant idees pròpies i defensant o contradient, si cal, les dels altres amb arguments raonats, amb la possibilitat de fer-ho en presència d'una càmera.
- Exposicions a partir d'un guió, esquema, imatge o bé utilitzant com a suport programaris de presentació.
- Expressió del pensament de manera coherent i estructurada per satisfer necessitats personals, escolars i socials.
- Interès per participar en les converses i per expressar-se amb claredat i bona pronúncia.
- Adequació del llenguatge a la situació comunicativa en converses informals, presentació de treballs o relació amb persones més grans.
- Ús de llenguatges no discriminatoris i que respectin les diferències de gènere.

Escoltar i comprendre

- Comprensió de tot tipus de missatges orals en diferents contextos i en qualsevol dels escenaris possibles: activitats d'aula, situacions d'aprenentatge en qualsevol àrea, i en la vida quotidiana.
- Utilització de les TIC per a la comprensió de textos orals de diferents mitjans de comunicació audiovisual, per obtenir-ne informació i per aprendre.
- Reelaboració i explicació de manera sintètica d'exposicions o explicacions que ha fet alguna persona o bé que s'han escoltat o s'han mirat a través d'algun mitjà audiovisual, amb especial atenció quan el procés de recerca s'ha fet amb l'ús de les TIC.
- Comprensió de textos audiovisuals i identificació i valoració com a representacions de la realitat.
- Aplicació d'anàlisis crítiques que permetin valorar adequadament l'interès de missatges escoltats i qüestionar-los, si cal.
- Capacitat crítica per comprendre allò que s'ha escoltat i fer-se preguntes a partir dels continguts exposats.
- Interès, atenció i respecte per les intervencions dels altres.

Llegir i comprendre

- Comprensió de les informacions escrites en algun dels formats possibles que fan referència a qualsevol àmbit de l'escola i de la vida quotidiana (material de treball, instruccions, anotacions, fullets informatius, documentals, publicitat, cartes, articles del diari, reportatges, entrevistes entre altres).
- Lectura silenciosa i comprensió guiada a diferents propòsits i intencions de temes treballats a classe.
- Lectura i interpretació d'esquemes, gràfics i mapes conceptuals per saber extreure'n la idea principal i les relacions entre els elements.
- Lectura de missatges en suport audiovisual, de manera que la informació que se n'extregui es faci a partir del text, imatges, gràfics i altres recursos que en formen part i sabent identificar els elements del llenguatge audiovisual i la seva funció expressiva.
- Utilització d'estratègies afavoridores del procés de comprensió lectora abans, durant i després de la lectura. A més de saber aplicar les de cursos anteriors, caldrà un èmfasi especial per esbrinar les intencions de

- l'autor del text, mostrar una actitud crítica envers el que es llegeix, comprensió de vocabulari en contextos, realització d'inferències; formulació, comprovació i reelaboració d'hipòtesis, captació de les idees principals.
- Respondre preguntes a partir d'un text la resposta de les quals comporti reelaboració.
 - Autoregulació de la comprensió d'un text: saber quan t'equivoques i què has de rectificar.
 - Lectura en veu alta de manera que s'ajusti el to de veu, la velocitat i l'entonació a l'auditori.
 - Recerca d'informació en un llibre o enciclopèdia a partir de consultar els índexs i els glossaris, en cas que n'hi hagi.
 - Utilització d'Internet per buscar informació: coneixement dels cercadors més habituals, coneixement de les adreces de més ús, capacitat per captar informació a partir d'enllaços i d'organitzar-la per fer-ne un treball personal.
 - Ús d'eines informàtiques de comunicació: correu electrònic i entorns virtuals.
 - Coneixement del funcionament d'una biblioteca-mediateca de manera que es pugui trobar allò que es busca tan autònomament com sigui possible.
 - Interès pels textos escrits com a font d'informació i aprenentatge i com a mitjà de comunicació d'experiències.
 - Valoració crítica de la capacitat lectora d'un mateix.

Escriure

- Escriptura de textos produïts en diferents situacions i que responguin a diferents intencions que, sempre que calgui, han de tenir el suport d'imatges esquemes: narracions, explicacions, descripcions, diàlegs, notícies, receptes, còmics, entre d'altres.
- Coneixement i aplicació de l'estructura que determina la tipologia dels textos (per exemple, en una descripció, hi ha una presentació i un desenvolupament; en una notícia s'ha de respondre a unes preguntes, en una narració, hi ha de passar alguna cosa).
- Consolidació de les estratègies adquirides en cursos anteriors en el procés de producció de textos: pensar (intencions, destinatari, contingut possible), escriure (tenir present la intenció, llegir la part escrita per saber com continuar, afegir-hi o treure idees, treure'n), revisar (comprovar si respon a la intenció primera, fer-ne una lectura en veu alta per comprovar-ne la coherència i la cohesió, i modificar el text a partir de treure, afegir-hi o inserir-hi fragments).
- Expressió d'idees de forma sintètica a través d'un esquema o imatge.
- Utilització de manera autònoma de diferents recursos per autocorregir un text o corregir els dels altres.
- Coneixement dels recursos bàsics del maquinari i del programari de tractament de textos, d'edició gràfica i de presentacions i de dibuix que permeti elaborar-hi textos, fer-hi esquemes o mapes conceptuals i inserir-hi imatges i àudios.
- Utilització de programari per enviar i rebre correus electrònics, per escriure i publicar a Internet per tal de comunicar-se.
- Coneixement d'altres mitjans que permeten produir textos amb un component visual o auditiu, com el vídeo o la ràdio.
- Valoració dels avenços de cadascú en escriptura i consciència de les mancances. Confiança en un mateix per poder millorar.
- Interès per la bona presentació dels textos escrits i per aplicar-hi els coneixements apresos.

DIMENSIÓ LITERÀRIA

- Adquisició de l'hàbit de lectura a partir de l'ús de molts estímuls: audició, lectura i memorització de tot tipus de textos, debats a partir d'un tema o autor; biblioteca d'aula i d'escola, revistes escolars, i de les activitats literàries que s'organitzen des de l'escola i de l'entorn proper.
- Audició i visionat de productes audiovisuals adequats a l'edat per fomentar i potenciar el gust estètic.
- Lectura conjunta guiada per aprofundir en el sentit del text, comparar autors, situar-los en l'època, aprendre a fer lectura crítica, així com per practicar algunes estratègies lectores, i aprendre a interpretar el llenguatge literari: comparació, derivació, composició, sentit figurat, interpretació de locucions, frases fetes o refranys; i descobrir el ritme i la rima, si es tracta de poesia o cançó.
- Reconeixement d'aquests recursos retòrics en els missatges audiovisuals i les diferents funcions que juguen en el text literari i en altres textos.

- Escriure textos de tot tipus: contes, poemes, còmics, diaris personals, notícies i dramatitzacions senzilles, per tal d'expressar sentiments, emocions, estats d'ànim o records.
- Producció de textos audiovisuals senzills (utilitzant la imatge fixa o en moviment i el so) per descriure, narrar i informar, i per expressar emocions i opinions.
- Creació de jocs lingüístics amb paraules, sons o rimes (embarbussaments, cal·ligrames, rodolins entre altres).
- Adequació del to, l'entonació i la modulació de la veu en lectures públiques, de manera que atregui l'atenció de l'oient i siguin entenedores.
- Dramatització de contes, poemes i altres textos literaris adequats a l'edat i als interessos del grup.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'un llibre: autor, adaptador, traductor, il·lustrador, editorial, col·lecció, localitat i any d'edició, fent una fitxa tècnica en què constin aquestes dades.
- Reconeixement de les dades bàsiques d'una producció audiovisual, pel·lícula, anunci o notícia.
- Comprensió dels llibres de lectura i relats de ficció audiovisual: caracterització dels protagonistes, comprensió de la trama, situació en el temps, comentari d'alguns trets del llenguatge i interpretació del sentit de les il·lustracions (colors, tècnica, estil) en referència al text.
- Coneixement del funcionament de les biblioteques per saber on es poden trobar llibres per a la seva edat i de temes del seu interès.
- Coneixement del funcionament d'una biblioteca virtual per trobar-hi novetats, recensions de llibres, opinions de lectors, recomanacions d'obres, de temes o d'autors.
- Escriptura de textos narratius i de caràcter poètic (endevinalles, refranys, rodolins), basant-se en models observats i analitzats o en idees personals.
- Participació en les converses, debats o presentacions de llibres al grup classe.
- Expressió d'impressions personals després de les lectures i adopció d'una posició crítica.
- Coneixement i valoració del text literari com a vehicle de comunicació i d'interacció, com a fet cultural i com a possibilitat de gaudiment personal.